

Business Centre Club

Warszawa, 27 września 2018 r.

KOMENTARZ

Projekt nowej Ordynacji podatkowej – najważniejsze zmiany

W projekcie nowej Ordynacji podatkowej zaprezentowano sporo zmian dotyczących procedury podatkowej. Wiele proponowanych zmian można ocenić pozytywnie, powinny przyczynić się do szybszego załatwiania spraw w postępowaniach podatkowych i uprościć niektóre niejasne kwestie. Wprowadzono także nowe instytucje, które mogą rodzić wątpliwości i okazać się nieskutecznym rozwiązaniem.

Z punktu widzenia przedsiębiorcy:

Wśród zmian pożytecznych, warto wspomnieć o wprowadzeniu nowych zasad ogólnych. Zakres stosowania nowych zasad jest szerszy od zasad z Działu IV Ordynacji podatkowej. Takie rozwiązanie należy w pełni zaaprobować, gdyż stwarza ono możliwość ochrony podatnika niezależnie od formy i sposobu działania organu.

Przywrócenie terminu prawa materialnego, to kolejna z nowych instytucji, którą należy ocenić pozytywnie, ponieważ dotychczas obowiązujący art. 162 Ordynacji podatkowej przewidywał taką możliwość wyłącznie w odniesieniu do terminów procesowych. Planowany art. 129 Nowej Ordynacji podatkowej rozszerzałby zakres tego uprawnienia także o generalnie określone „terminy przewidziane w przepisach prawa podatkowego”. Uwagę zwracają jednak dość szeroko zakreślone wyłączenia spod tej możliwości (w stosunku do m.in. terminów: płatności podatku, złożenia wniosku o stwierdzenie i zwrot nadpłaty podatku, wznowienia postępowania, stwierdzenia nieważności decyzji czy uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej).

Zupełnie nową regulacją jest umorzenie podatku. Dotychczas organ podatkowy mógł umorzyć jedynie zaległość podatkową. Pozytywna zmiana polega na tym, że poprzez umorzenie podatku, a nie jak dotychczas zaległości podatkowej, **podatnik nie naraża się na odsetki oraz na ewentualną odpowiedzialność karnoskarbową w razie odmowy przyznania ulgi.** W dotychczasowej praktyce niemożliwe było złożenie wniosku przed upływem terminu płatności podatku.

Pozytywnie oceniamy propozycję związaną z wyłączeniem odpowiedzialności osoby trzeciej, jeżeli byłoby to rażąco niesłuszne. Będą to jednak przepisy nieostre – i z pewnością wystąpią ryzyka związane z ich funkcjonowaniem.

Pozytywnie należy ocenić również wprowadzenie definicji przewlekłości, z której wynika że nawet jeśli organ załatwiający sprawę zmieści się w terminach wskazanych w art. 295 nowej Ordynacji podatkowej, to i tak można uznać ponaglenie za zasadne, jeżeli podejmowane czynności będą np. niecelowe i nie przysłużą się załatwieniu sprawy.

Podatnik uzyska też prawo do skorygowania deklaracji w ostatniej fazie postępowania podatkowego, przed wydaniem decyzji. Skorygowanie deklaracji ma skutkować umorzeniem postępowania, o ile będzie zgodne z oczekiwaniami organu podatkowego, co można ocenić jako zmianę pozytywną.

Bez wątpienia, najistotniejszym dla podatnika rozwiązaniem w nowej Ordynacji podatkowej jest przyjęcie **ugodowych, polubownych form załatwienia sprawy**. Konsensualne załatwianie spraw (w tym podatkowych) ma wiele zalet. Przyczynia się do przyspieszenia załatwienia sprawy, efektywności organów podatkowych oraz daje szansę dobrowolnego wykonania zobowiązania podatkowego.

Ważnym rozwiązaniem będzie również **rozpoznanie sprawy w trybie uproszczonym**, gdyż należy w pełni się zgodzić z projektodawcą, że prowadzenie postępowania podatkowego na zasadach ogólnych w sprawach mniejszej wagi jest nieefektywne i powoduje duże koszty, często przekraczające kwoty podatku. Rozpoznanie sprawy w trybie uproszczonym będzie w pełni zależne od woli strony postępowania.

Jedną z najważniejszych zmian proponowanych przez autorów projektu jest **wydłużenie terminu na składanie odwołań z dotychczasowych 14 dni do 30 dni**. Zmiana ma charakter pozytywny, gdyż dotychczasowa zasada dość znacząco ograniczała podatników i nie zawsze mieli czas na dokładną analizę zgromadzonego materiału dowodowego.

Pozostawienie instytucji interpretacji indywidualnych i ogólnych prawa podatkowego w ramach Ordynacji podatkowej również należy uznać za korzystne z punktu widzenia podatników i innych zainteresowanych podmiotów. W tej jednak materii część propozycji zasługuje na krytykę. Przykładowo, **negatywnie należy ocenić przewidzianą w art. 533 § 3 nowej Ordynacji podatkowej opłatę w wysokości 2000 zł za wydanie interpretacji indywidualnej** „gdy przedmiotem wniosku jest szczególnie skomplikowany stan faktyczny lub zdarzenie przyszłe.”

Istotną zmianą, która wiąże się z projektem jest modyfikacja zasad prowadzenia sądowej kontroli przez Naczelny Sąd Administracyjny ze skarg kasacyjnych od wyroków sądów pierwszej instancji w sprawach skarg na interpretacje przepisów prawa podatkowego. Wejście w życie tej nowelizacji będzie oznaczało wprowadzenie dokonywania przez Naczelny Sąd Administracyjny wstępnej kontroli skarg kasacyjnych od wyroków WSA ze skarg na interpretacje. Z jednej strony, będzie się to wiązało z przyspieszeniem rozstrzygania spraw dotyczących interpretacji indywidualnych przez sądy administracyjne (zmniejszy się ilość rozpoznawanych merytorycznie skarg kasacyjnych przez Naczelny Sąd Administracyjny). Z drugiej jednak strony, istnieje ryzyko przyjmowania przez Naczelny Sąd Administracyjny – nie zawsze łatwych do uchwycenia kryteriów – rozpoznania sprawy przez ten sąd.

Projekt nowej Ordynacji Podatkowej nie przewiduje również instytucji ochrony podatnika, który zastosował się do dominującej linii interpretacyjnej. Tym samym, ustawodawca sugeruje, że z uwagi na ryzyka podatkowe nadal w uprzywilejowanej pozycji będzie podmiot dysponujący własną interpretacją wydaną w jego indywidualnej sprawie.

Obawy budzi także propozycja głębokiego zreformowania przepisów dotyczących przedawnienia zobowiązania podatkowego. W nowej Ordynacji podatkowej proponuje się wprowadzenie dwuetapowego czasookresu, w którym pewne czynności związane z dochodzeniem należności publicznoprawnej będą mogły być wykonywane. Chodzi tu o przedawnienie wymiaru oraz przedawnienie poboru podatku. W projekcie zawarto jednak katalog przesłanek zawieszających bieg

terminu prawa wymiaru podatku, a także określono katalog przesłanek zawieszających oraz przesłankę przerywającą bieg terminu poboru podatku. **W sumie, do 25 lat *lege artis* może trwać wymiar i pobór podatku.** W ocenie BCC, legalizowanie tak długiego czasu na wymiar i pobór podatku narusza zasadę pewności prawa. Projekt w tym zakresie wymaga więc zmian poprzez skrócenie ww. okresów.

Zmianie uległy również przepisy dotyczące nadpłaty w nowej Ordynacji podatkowej. Wprowadzono pojęcie bezpodstawnego wzbogacenia. Jeżeli organ udowodni, że w wyniku zwrotu nadpłaty lub kwoty zapłaconej nienależnie jako podatek dojdzie do bezpodstawnego wzbogacenia, to będzie to warunek wyłączający uznanie kwoty za nadpłatę, tj. organ będzie mógł odmówić zwrotu należności, która spełnia wszystkie wymogi do tego, by być zwrócona. Nie popieramy tego rozwiązania i oceniamy je negatywnie.

Kontakt do eksperta:

Jacek Matarewicz

ekspert BCC ds. podatku VAT, akcyzy oraz prawa karnoskarbowego

tel. 661 975 552

e-mail: jacek.matarewicz@bcc.org.pl

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395, 22 58 26 113

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Business Centre Club istnieje od 1991 roku. Jest prestiżowym Klubem przedsiębiorców i największą w kraju, ustawową organizacją indywidualnych pracodawców. Grupa BCC składa się z Klubu BCC, Związku Pracodawców BCC i Studenckiego Forum BCC. Członkowie BCC zatrudniają ponad 400 tys. pracowników, obroty firm sięgają 20 miliardów złotych. Wśród członków BCC znajdują się największe korporacje krajowe i zagraniczne. Członkami Klubu są także uczelnie wyższe, wydawnictwa, szpitale, prawnicy, dziennikarze, naukowcy, lekarze, wojskowi i studenci. BCC prowadzi działania w blisko 250 miastach i 23 łóżach regionalnych na terenie całej Polski. Koncentruje się na działaniach na rzecz rozwoju gospodarki i pomocy przedsiębiorcom. BCC jest członkiem Rady Dialogu Społecznego. Koordynatorem wszystkich działań BCC jest Marek Goliński.

Kontakty prasowe: <http://www.bcc.org.pl/Eksperci.244.0.html>, więcej: <http://www.bcc.org.pl> oraz: <http://www.facebook.com/pages/Business-Centre-Club>